വിഷവായു: രക്തസാക്ഷികളുടെ എണ്ണം 2000

വി. രാജഗോപാൽ

ഭോപ്പാൽ: വിഷവായുദുരന്തത്തിന്റെ രക്തസാക്ഷികളുടെ എണ്ണം ഇപ്പോഴും കൂടിക്കൂടി വരുന്നു—മണിക്കൂറിൽ നാലഞ്ചു പേരെങ്കിലും ബുധനാഴ്ചയും മരിക്കുകയുണ്ടായി. ഗ്രാമങ്ങളിൽ നിന്നു കൂട്ടം കൂട്ടമായി വിഷവായുവിന്നു ഇരയായവരെ രക്ഷാപ്രവർത്തകർ വാഹനങ്ങളിൽ ആസ്പത്രികളിൽ എത്തിച്ചു കൊണ്ടേ ഇരിക്കുന്നു.

ഘാതകദുരന്തത്തിൽ മരിച്ചവരുടെ എണ്ണം അർദ്ധരാത്രിയോടെ 2000-ൽ കവിഞ്ഞതായി അനൗദ്യോഗിക കണക്കുകൾ സൂചിപ്പിക്കുന്നു.

എന്നാൽ ഔദ്യോഗിക കണക്ക് 708 ആണ്.

ഭോപ്പാൽ മറെറാരു രാത്രി കൂടി [illegible]ല്ല. ആസ്പത്രികളിൽ പ്രത്യേകിച്ചു ഹമീദിയ്യാ ഹോസ്പിററലിൽ രാത്രിയും പകലും തമ്മിൽ വ്യത്യാസമില്ല. [illegible]ങ്ങളുടെ ഉദാസീനത കൊണ്ട് ഒരാളുടെ ജീവൻ പോലും നഷ്ടപ്പെടരുതെന്ന പ്രതിജ്ഞയിൽ രാപ്പകൽ ഇല്ലാതെ ഡോക്ടർമാരും നഴ്സുമാരും മെഡിക്കൽ വിദ്യാർത്ഥികളും നടത്തുന്ന സേവനം രക്ഷാപ്രവർത്തകർക്കും ആത്മവിശ്വാസം പകരുന്നു.

മൃതദേഹങ്ങൾ സംസ്കരിക്കാൻ ശ്മശാനങ്ങളിലും പള്ളിപ്പറമ്പുകളിലും വമ്പിച്ച തിരക്കാണ്. ഛോലാ ശ്മശാനഘട്ടിൽ പത്തും പതിനഞ്ചും പേരുടെ കൂട്ടശവദാഹങ്ങൾ ഇടതടവില്ലാതെ സൗജന്യമായി നടത്തിക്കൊടുക്കുന്നുണ്ട്. ഈ രണ്ടു കുടിലുകളിൽ നിന്നു ഒരാളെങ്കിലും. മരണപ്പെട്ട ജയപ്രകാശ്നഗർ എന്ന ചേരിപ്രദേശത്തു മണ്ണെണ്ണയൊഴിച്ചാണ് 135 മൃതദേഹങ്ങൾ സംസ്കരിച്ചത്. നഗരമദ്ധ്യത്തിലുള്ള ഫിർദൗസ് പള്ളിപ്പറമ്പിൽ ഇടതടവില്ലാതെ കബറടക്കം നടക്കുന്നു. മയ്യത്തുകൾ പൊതിയാനുള്ള വെള്ള തുണികൾ ഒരുക്കാൻ തയ്യാറുള്ളവർ പള്ളിക്കുള്ളിൽ തന്നെ പ്രവർത്തിക്കുന്നു. ചെറിയ ചെറിയ ശ്മശാനങ്ങളിൽ ഉററവരുടെ ശവശരീരങ്ങളുമായി മണിക്കൂറുകളായി കാത്തു നിൽക്കുന്നവരെ ആണ് കാണാൻ കഴിയുന്നത്.

വിഷവായു ദുരന്തത്തിൽ യൂനിയൻ കാർബൈഡ് ഫാക്ടറിയിൽ നിന്നു 50 കിലോമീററർ ദൂരെ താമസിക്കുന്നവർ വരെ ഇരയായിട്ടുണ്ടെന്നാണ് ഇപ്പോൾ അറിയുന്നത്. 35 കി.മീ. അകലെയുള്ള സെഹോറിൽ എട്ടു പേരും 45 കി.മീ. അകലെയുള്ള മന്ദിദീപിൽ മൂന്നു പേരും മരണപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. വിദിഷ ഹോസ്ഹാംബാദ് ഇററാർസി ബീന ഗുഞ്ചി ബസോഡ എന്നിവിടങ്ങളിൽ നിന്നു ലഭിക്കുന്ന റിപ്പോർട്ടുകൾ ഈ ദുരന്തം എത്രത്തോളം ഭീകരമായിരുന്നു എന്നു വെളിപ്പെടുത്തുന്നു. 200 കി.മീ. അകലെയുള്ള ഇൻഡോറിൽ ഒരാൾ മരിച്ചിട്ടുണ്ട്.

വിഷവായു ദുരന്തത്തിൽ രക്ഷപ്പെട്ടെങ്കിലും 65കാരനായ കരീം ബാബുബായിക്കു ആ ഭീകര രാത്രിയെക്കുറിച്ചു ഓർക്കാൻ പോലും കഴിയുന്നില്ല.

വർഷങ്ങളിലൂടെ കഠിനമായ അദ്ധ്വാനം കൊണ്ടു നേടിയതൊക്കെ അന്നു നഷ്ടപ്പെട്ടു. കാർബൈഡ് ഫാക്ടറിക്കു തൊട്ടു മുമ്പിൽ ഡയറി ഫാം നടത്തുന്ന ബാബുബായിയുടെ 17 കാലികളും ഒന്നൊഴിയാതെ ചത്തുമലച്ചു കിടക്കുന്നു. ഇങ്ങിനെ ജീവിച്ചിരിക്കുന്നതിലും ഭേദം ഞാനും കൂടി മരിക്കുകയായിരുന്നു——ബാബുബായി 'മാതൃഭൂമി'യോടു പറഞ്ഞു.

4000 ത്തോളം കാലികൾ ചത്തൊടുങ്ങിയതു ഭോപ്പാലിലെ പാൽ വിതരണത്തെയും ബാധിച്ചു കഴിഞ്ഞു.

ഫാക്ടറി ഇനി തുറക്കില്ല

ആറുകണക്കിന്നു നിരപരാധികളുടെ ജീവനപഹരിച്ച മൾട്ടി നാഷനൽ യൂനിയൻ കാർബൈഡ് ഫാക്ടറി ഇനി തുറക്കുമോ? ——സാദ്ധ്യത നന്നേ കുറവാണെന്നാണ് ദുരന്തത്തെപ്പററി നേരിട്ടു കാണാൻ എത്തിയ പ്രധാനമന്ത്രി രാജീവ്ഗാന്ധിയുടെ മിന്നൽ പര്യടനത്തിന്നു ശേഷം ഇവിടത്തെ ഉന്നതവൃത്തങ്ങൾ നൽകുന്ന സൂചന.

അപകടകാരികളായ ഫാക്ടറികൾക്കു വേണ്ടത്ര സുരക്ഷിതത്വം ഉറപ്പു വരുത്താത്ത പരിതസ്ഥിതിയിൽ ഭാവിയിൽ അനുമതി നൽകില്ലെങ്കിലും ഇത്തരത്തിലുള്ള സാദ്ധ്യത തള്ളിക്കളയുന്നില്ല.

സൗകര്യം കുറവ്

മദ്ധ്യപ്രദേശിന്റെ തലസ്ഥാന നഗരിയായ ഭോപ്പാലിലെ വാർത്താ വിനിമയ സൗകര്യങ്ങൾ തകരാറിലാ.

ശേഷം 5-ാം പേജ് 4-ാം കോളം